

TECNOLOGIA (específica 1r cycle ESO)

Finalitat de l'assignatura

El desenvolupament tecnològic configura el món actual que coneixem. Molt sovint la tecnologia interactua en la nostra vida, tot i que passa desapercebuda de tan habituats que hi estam. Aquest context fa necessària la formació de ciutadans en la presa de decisions relacionades amb processos tecnològics, amb sentit crític, amb capacitat de resoldre problemes que hi estiguin relacionats; en definitiva, per utilitzar i conèixer materials, processos i objectes tecnològics que faciliten la capacitat d'actuar en un entorn tecnificat que millora la nostra qualitat de vida.

Al llarg dels segles, el desenvolupament tecnològic s'ha vist motivat per les necessitats que la societat de cada època ha reclamat, per les seves tradicions i la seva cultura, sense oblidar aspectes econòmics i de mercat. La innovació i la recerca de solucions alternatives han facilitat avenços, i la necessitat de canvi ha estat lligada sempre a l'ésser humà. Per aquest motiu, la societat en la qual vivim necessita una educació tecnològica àmplia que faciliti el coneixement de les diverses tecnologies, així com les tècniques i els coneixements científics que les sustenten. El desenvolupament tecnològic es fonamenta en principis elementals i màquines simples que, sumats convenientment, creen noves màquines i generen la realitat que ens envolta.

En la matèria de tecnologia hi convergeixen el conjunt de tècniques que, amb el suport de coneixements científics i destreses adquirits al llarg de la història, l'ésser humà empra per desenvolupar objectes, sistemes o entorns que donen solució a problemes o necessitats. És, per tant, necessari donar coherència i completar els aprenentatges associats a l'ús de tecnologies fent-ne un tractament integrat per aconseguir un ús competent en cada context i associant-hi tasques específiques i comunes. Els alumnes han d'adquirir comportaments d'autonomia tecnològica amb criteris mediambientals i econòmics.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

No és possible entendre el desenvolupament tecnològic sense els coneixements científics, com no és possible fer ciència sense el suport de la tecnologia, i ambdues necessiten instruments, equips i coneixements tècnics; en la societat actual, tots aquests camps estan relacionats amb gran dependència els uns dels altres, però alhora cada un cobreix una activitat diferent. La matèria de tecnologia aporta als alumnes “saber com fer” a l'hora d'integrar ciència i tècnica, és a dir, “per què es pot fer” i “com es pot fer”. Per tant, un element fonamental de la tecnologia és el caràcter integrador de diferents disciplines amb un referent disciplinari comú basat en una manera ordenada i metòdica d'intervenir en l'entorn.

Estructura del currículum

Els continguts de la matèria de tecnologia s'estructuren entorn dels principis científics i tècnics necessaris per a la tasca tecnològica i, dins l'enorme multiplicitat de tècniques i coneixements que hi conflueixen, s'han articulats els blocs que s'esmenten a continuació, de manera que els alumnes puguin establir una visió comprensiva des de les tecnologies manuals fins a les tecnologies de la informació i la comunicació. Així mateix, els continguts integrats en els diferents blocs no es poden entendre separatament, per la qual cosa aquesta organització no suposa una forma d'abordar els continguts a l'aula, sinó una estructura que ajuda a comprendre el conjunt de coneixements que es pretén durant l'etapa.

En l'exercici de l'autonomia de centre, correspon al departament didàctic distribuir els continguts entre els diferents cursos del primer cicle de l'educació secundària obligatòria.

La matèria al primer cicle d'educació secundària obligatòria s'organitza en els blocs següents:

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

Bloc 1. Procés de resolució de problemes tecnològics

Tracta el desenvolupament d'habilitats i mètodes que permeten avançar des de la identificació i la formulació d'un problema tècnic fins a la seva solució constructiva, i tot això a través d'un procés planificat i que cerqui optimitzar recursos i solucions. La posada en pràctica d'aquest procés tecnològic, que exigeix un component científic i tècnic, s'ha de considerar vertebradora al llarg de tota l'assignatura.

Bloc 2. Expressió i comunicació tècniques

Atesa la necessitat d'interpretar i de produir documents tècnics, els alumnes han d'adquirir tècniques bàsiques de dibuix i ús de programes de disseny gràfic. Els documents tècnics són bàsics al començament, i el seu grau de complexitat, especificitat i qualitat tècnica augmenta. En aquest procés evolutiu s'ha d'incorporar l'ús d'eines informàtiques en l'elaboració dels documents del projecte tècnic.

Bloc 3. Materials d'ús tècnic

Per produir un prototip és necessari conèixer les característiques, propietats i aplicacions dels materials tècnics més comuns emprats en la indústria, donant una especial rellevància a les tècniques de treball amb materials, eines i màquines, així com a comportaments relacionats amb la feina cooperativa en equip i hàbits de seguretat i salut.

Bloc 4. Estructures i mecanismes: màquines i sistemes

Pretén formar els alumnes en el coneixement de les forces que suporta una estructura i els esforços a què estan sotmesos els elements que la configuren, i en el funcionament dels operadors bàsics per transmetre i transformar el moviment, ambdós part fonamental de les màquines.

Bloc 5. Energies, electricitat i electrònica

Proporciona el coneixement de les fonts d'energia i les relaciona amb els efectes de l'energia elèctrica i la seva capacitat de conversió. Els alumnes

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

aprenen a identificar els elements fonamentals d'un circuit elèctric, així com el seu funcionament i el seu ús industrial i domèstic, amb l'ajut d'esquemes dissenyats prèviament.

Bloc 6. Tecnologies de la informació i la comunicació

Es pretén el coneixement dels elements fonamentals que constitueixen el maquinari d'un ordinador. S'han de destacar els continguts de tipus pràctic, tant en la connexió de dispositius electrònics com en la gestió de documents, la instal·lació, el manteniment i l'actualització d'aplicacions. S'ha d'incorporar l'ús d'eines informàtiques per elaborar la documentació tecnològica. Es pretén l'adquisició de destreses en l'ús d'eines i aplicacions bàsiques per cercar, baixar, intercanviar i publicar informació.

Orientacions metodològiques

Mètodes i propostes didàctiques

En la matèria de tecnologia és particularment important tenir present que els alumnes estan immersos en un entorn altament tecnològic i pràctic. Per aquest motiu, es pretén que la metodologia clau sigui l'aprenentatge basat en problemes, de manera que l'aprenentatge s'orienti cap a la resolució de situacions i problemes de la vida diària que resultin propers a l'alumne. Així, el disseny d'aquestes activitats ha d'aconseguir l'aprenentatge dels objectius i l'assoliment de les competències clau mitjançant la resolució de problemes, la presa de decisions i l'adquisició d'habilitats de comunicació. Aquestes competències clau han de permetre als alumnes assolir el conjunt de coneixements, capacitats i aptituds necessaris per a la seva realització personal i la seva integració activa dins la societat. Amb aquesta finalitat, és fonamental que la metodologia establerta en la matèria de tecnologia contribueixi a l'assoliment de les competències clau que es detallen en l'apartat "Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències".

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

D'altra banda, actualment els alumnes es poden trobar en situacions en què els manca un coneixement previ; és a dir, és necessari que actuïn partint de l'obtenció de nova informació. D'aquesta manera, l'aprenentatge s'ha de produir gràcies a la capacitat de formar connexions entre fonts d'informació i a la creació de patrons d'informació útils; és el que es coneix com a connectivisme. Aquest enfocament metodològic es basa, doncs, en l'habilitat de fer distincions entre la informació important i la no important, i hauria de permetre que al final de l'etapa l'alumne sigui capaç de desenvolupar connexions amb les fonts d'informació i esdevenir així productor de coneixement.

El procés d'ensenyament-aprenentatge s'ha de basar en un aprenentatge cooperatiu, en què l'organització de les activitats dins l'aula esdevengui una experiència social i acadèmica d'aprenentatge en la qual els alumnes treballin en equip per dur a terme les tasques de forma col·lectiva. En aquest cas, l'aprenentatge depèn, doncs, de l'intercanvi d'informació entre alumnes, els quals estan motivats per aconseguir el seu propi aprenentatge i augmentar així l'èxit de la resta de companys. L'ensenyament de la tecnologia seguint la metodologia cooperativa permet que l'alumne sigui l'encarregat de dissenyar la seva estructura d'interaccions i controli les diferents decisions que repercuteixen en el seu aprenentatge. Amb aquesta finalitat, les activitats han d'anar dirigides a aconseguir un aprenentatge basat en la investigació i el descobriment del coneixement per ells mateixos, que fomenti així la motivació i l'interès.

D'altra banda, les activitats proposades han de tenir sempre present la diversitat dels alumnes a l'aula. És fonamental que el disseny d'aquestes activitats tengui en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, amb la finalitat d'afavorir la capacitat d'aprendre per si mateixos. En l'ensenyament de la matèria de tecnologia s'ha de fomentar, doncs, una feina activa en la qual els alumnes participen constantment en l'adquisició del seu coneixement. Això

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

s'aconsegueix treballant de forma cooperativa en petits grups, en els quals tots són responsables en igual mesura i han de col·laborar activament amb la resta del grup. Es poden fer agrupaments flexibles i heterogenis en funció de la tasca i les característiques individuals dels alumnes.

Per dur a terme aquesta metodologia és necessari, primer de tot, deixar clars els objectius que s'esperen assolir en cada activitat, la qual s'ha de plantejar sempre a través de qüestions que permetin establir un diàleg i una primera presa de contacte amb els coneixements dels alumnes. Cal que el professor faciliti tots els recursos necessaris per dur a terme o resoldre les activitats, i estableixi les pautes de la presentació (ja sigui de forma escrita o mitjançant la realització d'un projecte) i l'organització del temps de què es disposa. S'han d'afavorir les tasques que permetin l'ús significatiu de la lectura i l'escriptura i la utilització de les TIC, ja sigui mitjançant presentacions orals o debats. Tot plegat ha d'anar encaminat a fomentar al màxim l'autonomia de l'alumne i el desenvolupament d'habilitats de pensament crític i creatiu. Així, el professor ha d'esdevenir mediador i facilitador del procés d'aprenentatge, i proporcionar la retroacció necessària per mantenir l'entusiasme i la motivació dels alumnes.

Recursos didàctics

El consum de materials que es desprèn de les activitats constructives s'ha d'aprofitar com una eina educativa, i aquests han de ser tan variats com sigui possible: reutilitzats, reciclats, etc. D'aquesta manera, s'ha d'ensenyar als alumnes els beneficis d'optimitzar recursos i revaloritzar-ne alguns.

A l'hora de seleccionar un recurs didàctic, convé fer-ho sempre a partir de les característiques del grup classe al qual va dirigit i en funció de l'estratègia o el mètode didàctic que segueixi el professor per dur a terme un determinat procés d'ensenyament-aprenentatge. A partir d'aquesta consideració, alguns exemples de recursos que es poden fer servir a la matèria de tecnologia són:

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

- Per a l'ensenyament col·lectiu (grup gran): canó per a projeccions, pissarres digitals i afins, retroprojector, projector de diapositives.
- Per a l'ensenyament en grup petit: guions pautats per dur a terme dinàmiques de grup, mobiliari fàcilment redistribuïble.
- Per a l'ensenyament individualitzat: programes informàtics, vídeos interactius, textos, material imprès adaptat.
- Per la construcció de projectes (feina a l'aula taller): guions amb l'explicació del problema i les condicions inicials, materials per a la construcció com cartó o fusta, eines necessàries per dur a terme la construcció.

Sigui com sigui, els recursos han de ser diversos, senzills i fàcilment entenedors per als alumnes i han de possibilitar que aquests esdevinguin els veritables protagonistes del seu aprenentatge. En aquest sentit, són molt millors els recursos que afavoreixen la participació activa dels alumnes i els estimulen a emprar la imaginació.

Distribució espai-temps. Tipologia d'agrupaments

La matèria de tecnologia comprèn diferents tipus d'activitats. Per tant, en l'organització dels alumnes és possible fer, a més del grup classe, dos tipus d'agrupaments:

- Individual. Cada alumne està distribuït individualment a l'aula taller per treballar la part en què es desenvolupen els continguts. Per treballar les tecnologies de la informació i la comunicació cada alumne fa feina en un ordinador de forma individual per practicar les nocions apreses en cadascun dels blocs. Si pot ser, l'aula d'informàtica s'ha de distribuir en forma d'U, ja que possibilita al professor una visió conjunta de tots els alumnes i la feina que fan.
- Grupal. A l'aula taller s'hi ha d'aplicar la metodologia de treball cooperatiu per dur a terme projectes, en què els alumnes estan distribuïts en petits grups heterogenis de diferents nivells curriculars i diferents tipus d'habilitats, i són

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

els encarregats de dissenyar la seva pròpia planificació i seguiment de l'activitat.

La distribució del temps ha d'anar en funció de la importància de les activitats proposades, de les necessitats del grup i de la resposta dels alumnes, sempre respectant els diferents ritmes d'aprenentatge.

Tractament disciplinari

El tractament disciplinari de la matèria de tecnologia pot presentar diferents enfocaments.

El tractament interdisciplinari representa la interacció entre els continguts de dues o més matèries per aprofundir en un determinat coneixement. Per exemple, l'evolució de la tecnologia com a ciència va profundament lligada al moment històric i a la mateixa evolució de la ciència. Així, en aquest exemple es fa palesa la relació entre la matèria de tecnologia i les matèries d'història i ciències de la naturalesa. D'altra banda, la representació d'objectes tecnològics suposa el punt d'unió entre la matèria de tecnologia i la d'educació plàstica.

El tractament transdisciplinari de la tecnologia permet enfocar la matèria com una eina per donar resposta a la complexitat del món en què vivim. Aquesta concepció permet la integració de dues o més matèries, de manera que la divisió entre aquestes deixa d'existir. Es parteix d'una visió àmplia i global: diferents matèries permeten assolir un mateix contingut, sense ser considerades matèries independents. Per exemple, es poden emprar els coneixements tecnològics per fabricar un dispositiu que permeti fer operacions aritmètiques senzilles, que llavors pot ser emprat en la matèria de matemàtiques.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

Finalment, el tractament metadisciplinari suposa la màxima relació entre matèries, de manera que els continguts curriculars no són l'objecte d'estudi explícit, sinó la forma a través de la qual ens aproximam a la realitat. Representa un model globalitzador, en què el que justifica l'aprenentatge dels continguts no és el valor disciplinari, sinó la capacitat per valorar, comprendre i resoldre situacions de la realitat. En la matèria de tecnologia, els projectes duits a terme són un clar exemple de tractament metadisciplinari, ja que els continguts es desenvolupen i es treballen a partir del plantejament d'un problema.

Avaluació

L'avaluació és una activitat de la qual podem obtenir informació adequada sobre el funcionament d'un procés o una persona. Al llarg del curs, podem aplicar diferents tipus d'avaluació.

L'avaluació inicial constitueix el punt de partida necessari per organitzar l'ensenyament. S'ha d'aplicar al començament, per poder conèixer els esquemes de coneixement i les habilitats que tenen els alumnes prèviament.

L'avaluació contínua tracta de valorar el procés que l'alumne segueix en la seva aproximació als aprenentatges. Permet valorar la feina dels alumnes i el grau d'assoliment dels objectius prevists. També permet trobar dificultats i les causes que les provoquen, i estar a temps de modificar el pla dissenyat, si cal, per millorar el procés d'aprenentatge.

L'avaluació sumatòria té lloc en finalitzar el procés d'aprenentatge i serveix per comprovar el grau de domini i assoliment de l'alumne.

Si aplicam el treball cooperatiu a les aules, hem de fer una avaluació cooperativa, la qual es diu *cooperativa* perquè afecta un grup de persones. Hi participen tots els qui han estat en el procés d'aprenentatge, tant alumnes

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

com professor. S'ha de validar el mètode cooperatiu seguit i s'han d'avaluar els resultats obtinguts.

Per avaluar el procés d'aprenentatge, és necessari evitar la presentació d'una única resposta "correcta" i ajudar els alumnes a formular-se preguntes, argumentar les respostes, explorar alternatives i prendre decisions efectives. Una eina interessant per avaluar el procés d'aprenentatge són les rúbriques, ja que permeten dissenyar una proposta de seguiment-avaluació de cada tasca, contingut o unitat, posant l'atenció tant en el procés com en el resultat.

El paper dels docents

El professor s'ha d'encarregar de desenvolupar la programació i del procés d'ensenyament de les matèries que tengui encomanades. També s'ha d'encarregar d'avaluar el procés d'aprenentatge dels alumnes i els mateixos processos d'ensenyament. Amb la seva experiència ha d'intentar millorar contínuament els processos d'ensenyament.

El professor és també el responsable de dirigir i orientar l'aprenentatge dels alumnes i ajudar-los en el procés educatiu, sempre en col·laboració amb les famílies.

El docent, a més, té un paper de guia en el desenvolupament d'aquests aprenentatges. Ha de facilitar l'adquisició de les destreses en la recerca d'informació i els procediments de recollida, selecció i anàlisi, així com potenciar l'esperit crític dels alumnes.

Les programacions que s'elaborin necessiten adaptar-se a la realitat del moment actual i a les necessitats reals dels alumnes en relació amb els objectius i els continguts. Les programacions d'aula han de procurar que, sempre que sigui possible, l'atenció s'adapti a les necessitats de cada un dels alumnes.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

El docent ha de procurar als alumnes la capacitat de poder seguir desenvolupant els coneixements i les aptituds amb les TIC de forma correcta i segura.

Participació de les famílies

Les TIC avui en dia estan presents en tots els aspectes de la vida quotidiana. Per aquest motiu, és especialment important la implicació de les famílies en el desenvolupament d'aquestes competències. S'hauria de promoure la seva implicació i se'ls hauria de facilitar el coneixement dels aprenentatges duits a terme al centre.

La correcta coordinació entre la família i el centre hauria de facilitar que els aprenentatges adquirits a l'escola es reforassin de manera natural en l'entorn familiar i la vida quotidiana.

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

La contribució a la competència en comunicació lingüística es duu a terme a través de l'adquisició de vocabulari específic, que ha de ser emprat en els processos de recerca, anàlisi, selecció, resum i comunicació d'informació. La lectura, la interpretació i la redacció dels documents propis del projecte tecnològic desenvolupen la capacitat d'utilitzar diferents tipus de textos i estructures formals. La feina col·lectiva, tan característica de l'activitat tecnològica, proporciona l'ocasió per desenvolupar les destreses d'escoltar, exposar i dialogar. Durant les fases del mètode de projectes, la competència lingüística és necessària per expressar idees generades i després, en haver-se format un judici crític, adoptar decisions, amb el llenguatge com a estructurador del pensament. L'habilitat d'expressar arguments facilita l'acceptació de crítiques i incrementa la capacitat efectiva de resoldre conflictes.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

La contribució a la competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia es duu a terme a través d'operacions presents especialment en la matèria de tecnologia, com la mesura de magnituds bàsiques, l'ús d'escales i la lectura i interpretació de gràfics. La tecnologia és el context pràctic en què es desenvolupa l'habilitat de fer servir i relacionar nombres i símbols i de conèixer aspectes quantitatius i espacials de la realitat. La resolució de problemes tecnològics implica aplicar estratègies de resolució, seleccionar tècniques de càlcul i també representar i interpretar la realitat a partir de la informació disponible. La matèria de tecnologia contribueix, amb el seu caràcter de ciència aplicada, a l'entrenament de processos de pensament d'inducció i de deducció.

La matèria de tecnologia contribueix a la competència digital mitjançant diversos blocs específics de continguts. Es desenvolupen les habilitats per localitzar, processar, elaborar, emmagatzemar i presentar informació emprant les tecnologies de la informació i la comunicació. L'ús de l'ordinador pren protagonisme en aquesta matèria com a eina per simular processos tecnològics i, a més, contribueix a adquirir destreses en llenguatges específics com l'icònic o el gràfic.

La matèria de tecnologia contribueix a la competència d'aprendre a aprendre perquè permet prendre consciència de les pròpies capacitats, tant manuals com intel·lectuals, que cada alumne coneix i desconeix. En l'execució de projectes es coneixen les potencialitats i les mancances pròpies, s'aborden estratègies en la planificació d'una tasca com l'observació, l'organització d'activitats i temps i es fa un registre sistemàtic de fets i relacions. Es fomenten la curiositat i la motivació per aprendre: sorgeixen preguntes i s'han de valorar diverses respostes tecnològiques davant una mateixa situació o problema. Amb això es contribueix a crear una sensació d'eficàcia personal i confiança en un mateix que integra la capacitat de continuar instruint-se d'acord amb els objectius i les necessitats individuals.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

La contribució a adquirir les competències socials i cíviques consisteix a desenvolupar habilitats per a les relacions humanes, ja que al voltant del procés de resolució de problemes tecnològics la matèria proporciona ocasions per discutir idees i raonaments, abordar dificultats i gestionar conflictes practicant el diàleg i la negociació, adoptant actituds de respecte, acceptant crítiques i tolerant els altres. D'altra banda, ajuda a entendre els aspectes socials del fenomen tecnològic i, per tant, contribueix a conèixer l'organització i el funcionament de les societats.

La contribució d'aquesta matèria al sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor se centra a treballar les capacitats per emprendre les accions necessàries per proposar-se objectius, analitzar possibilitats i limitacions, calcular riscos, planificar, i dur les idees a la pràctica i transformar-les en activitat per després avaluar-ho i extreure'n alternatives de millora. Totes aquestes fases protagonitzen el procés de resolució de problemes tecnològics mitjançant l'aprenentatge basat en problemes. A més, aquesta matèria contribueix a una actitud positiva envers el canvi i la innovació i fomenta altres actituds personals de creativitat i perseverança.

Objectius específics

La matèria de tecnologia a l'educació secundària obligatòria té els objectius següents:

1. Abordar amb autonomia i creativitat problemes tecnològics treballant de forma ordenada i metòdica per estudiar el problema; recopilar i seleccionar informació procedent de diferents fonts; elaborar la documentació pertinent; concebre, dissenyar, planificar i construir objectes o sistemes que resolguin el problema estudiat, i avaluar-ne la idoneïtat des de diferents punts de vista.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

2. Disposar de destreses tècniques i coneixements suficients per analitzar, dissenyar, elaborar i manipular materials, objectes i sistemes tecnològics de forma segura.
3. Analitzar objectes i sistemes tècnics senzills per comprendre'n el funcionament; conèixer-ne els elements i les funcions que duen a terme; aprendre la millor manera d'usar-los i controlar-los; entendre les condicions fonamentals que han intervingut en el seu disseny i construcció, i valorar les repercussions que ha generat la seva existència.
4. Expressar i comunicar idees i solucions tècniques, així com explorar-ne la viabilitat i l'abast utilitzant els mitjans tecnològics, els recursos gràfics, la simbologia i el vocabulari adequats.
5. Adoptar actituds favorables en la resolució de problemes tècnics, desenvolupant interès i curiositat cap a l'activitat tecnològica, i analitzar i valorar críticament la investigació i el desenvolupament tecnològics i la influència que tenen en la societat, el medi ambient, la salut i el benestar personal i col·lectiu.
6. Comprendre les funcions dels components físics d'un ordinador, conèixer-ne el funcionament i les formes de connexió i emprar amb facilitat aplicacions informàtiques que permetin cercar, emmagatzemar, organitzar, manipular, recuperar i presentar informació, usant de forma habitual les xarxes de comunicació.
7. Assumir de forma crítica i activa l'avenç i l'aparició de noves tecnologies, incorporar-les a la tasca quotidiana i desenvolupar una opinió crítica sobre la influència que exerceixen sobre la societat i el medi ambient.
8. Actuar de forma dialogant, flexible i responsable en la feina en equip, en la recerca de solucions, en la presa de decisions i en l'execució de les tasques encomanades amb actitud de respecte, cooperació, tolerància, igualtat i solidaritat.
9. Ser receptiu a les necessitats personals i col·lectives més pròximes, així com a les solucions més adequades que ofereix l'entorn tecnològic més proper.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

BLOC 1. PROCÉS DE RESOLUCIÓ DE PROBLEMES TECNOLÒGICS
Continguts
Fases del projecte tecnològic i mètode de resolució de problemes. Documents tècnics necessaris per elaborar un projecte. Disseny, planificació, construcció i avaluació de prototips mitjançant l'ús de tècniques i materials apropiats. Utilització d'eines informàtiques per elaborar documents tècnics. Eines a l'aula taller. Distribució de tasques i responsabilitats per treballar en equip. Normes de seguretat a l'aula taller.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Identificar i descriure les etapes necessàries per crear un producte tecnològic des de l'origen fins a la comercialització, investigar la seva influència en la societat i proposar millores tant des del punt de vista de la utilitat com del possible impacte social.
1.1. Dissenya un prototip que dona solució a un problema tècnic mitjançant el procés de resolució de problemes tecnològics.
2. Fer les operacions tècniques previstes en un pla de feina emprant els recursos materials i organitzatius amb criteris d'economia, seguretat i respecte al medi ambient i valorant les condicions de l'entorn de feina.
2.1. Elabora la documentació necessària per planificar i construir el prototip.
3. Explicar mitjançant documentació tècnica les diferents fases d'un producte des del disseny fins a la comercialització.
3.1. Produeix els documents necessaris relacionats amb un prototip emprant quan sigui necessari programari específic de suport.
BLOC 2. EXPRESSIÓ I COMUNICACIÓ TÈCNIQUES
Continguts
Instrumentes de dibuix (de traçat i auxiliars). Suports, formats i normalització.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

Sistemes senzills de representació (vistes i perspectives). Proporcionalitat entre dibuix i realitat. Escales i acotació.

Esbossos i croquis.

Metrologia.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Representar objectes mitjançant vistes i perspectives aplicant criteris de normalització i escales. Adquirir habilitat i destresa en l'ús dels instruments de dibuix.

1.1. Representa objectes i sistemes tècnics mitjançant vistes i perspectives i mitjançant croquis i emprant criteris normalitzats d'acotació i escala.

2. Interpretar croquis i esbossos com elements d'informació de productes tecnològics.

2.1. Interpreta croquis i esbossos com elements d'informació de productes tecnològics.

BLOC 3. MATERIALS D'ÚS TÈCNIC

Continguts

Obtenció, propietats i característiques generals dels materials d'ús habitual: fusta, metall, plàstic i materials de construcció.

Aplicacions més comunes. Tècniques bàsiques i industrials per treballar amb diferents materials.

Ús segur d'eines. Elaboració d'objectes senzills emprant diferents materials.

Repercussions mediambientals.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar les propietats dels materials utilitzats en la construcció d'objectes tecnològics reconeixent-ne l'estructura interna i relacionant-la amb les propietats que presenten i les modificacions que es puguin produir.

1.1. Descriu les característiques pròpies dels materials d'ús tècnic i en compara les propietats.

1.2. Explica com es poden identificar les propietats mecàniques dels materials d'ús tècnic.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

2. Manipular i mecanitzar materials convencionals associant la documentació tècnica al procés de producció d'un objecte, respectant-ne les característiques i emprant tècniques i eines adequades amb especial atenció a les normes de seguretat i salut.

2.1. *Identifica i manipula les eines del taller en operacions bàsiques de conformació dels materials d'ús tècnic.*

2.2. *Elabora un pla de feina al taller amb especial atenció a les normes de seguretat i salut.*

BLOC 4. ESTRUCTURES I MECANISMES: MÀQUINES I SISTEMES

Continguts

Tipus d'estructures resistents: massives, d'armadura (entramades, triangulades, penjades) i laminars. Triangulació.

Esforços bàsics i resistents. Aplicacions.

Màquines simples: roda, politja, palanca, pla inclinat i caragol.

Descripció, funcionament i aplicacions de mecanismes de transmissió i transformació de moviment.

Normes de seguretat en la feina amb màquines.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. **Analitzar i descriure els esforços a què estan sotmeses les estructures experimentant en prototips.**

1.1. **Descriu, basant-se en informació escrita, audiovisual o digital, les característiques pròpies que configuren les tipologies d'estructura.**

1.2. **Identifica els esforços característics i la transmissió dels mateixos en els elements que configuren l'estructura.**

2. **Observar i emprar operadors mecànics responsables de transformar i transmetre moviments, en màquines i sistemes, integrats a una estructura.**

2.1. **Descriu mitjançant informació escrita i gràfica com transforma el moviment o el transmeten els diferents mecanismes.**

2.2. **Calcula la relació de transmissió de diferents elements mecànics com les politges i els engranatges.**

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

2.3. *Explica la funció dels elements que configuren una màquina o sistema des del punt de vista estructural i mecànic.*

2.4. *Simula mitjançant programari específic i mitjançant simbologia normalitzada circuits mecànics.*

BLOC 5. ENERGIES. ELECTRICITAT I ELECTRÒNICA

Continguts

Energia elèctrica: generació, transport i distribució. Descripció i tipus de centrals. Anàlisi de les repercussions mediambientals.

Circuit elèctric: magnituds elèctriques, simbologia i tipus de circuits (en sèrie, en paral·lel i mixt). Llei d'Ohm.

Descripció de components i muntatge de circuits elèctrics senzills. Aplicacions del polímetre.

Introducció a l'electrònica bàsica: components i muntatges bàsics.

Valoració de les aplicacions de l'electricitat i l'electrònica a la vida quotidiana.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Relacionar els efectes de l'energia elèctrica i la seva capacitat de conversió en altres manifestacions energètiques.

1.1. *Explica els principals efectes del corrent elèctric i la seva conversió.*

2. Experimentar amb instruments de mesura i obtenir les magnituds elèctriques bàsiques.

2.1. *Utilitza les magnituds elèctriques bàsiques.*

2.2. *Manipula els instruments de mesura per conèixer les magnituds elèctriques de circuits bàsics.*

3. Dissenyar i simular circuits amb simbologia adequada i muntar circuits amb operadors elementals.

3.1. *Dissenyar, fent servir programari específic i simbologia adequada, circuits elèctrics bàsics i experimenta amb els elements que els configuren.*

3.2. *Dissenyar i munta circuits elèctrics bàsics emprant bombetes, brunzidors, díodes LED, motors, bateries i connectors.*

BLOC 6. TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ

Continguts

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

Elements, funcionament, ús, connexions, emmagatzematge i organització d'un ordinador. Sistema operatiu. Recuperació de la informació en suports físics, locals i extraïbles.

Coneixement i aplicació de l'entorn de treball del programari lliure OpenOffice.org (processador de text, presentacions, full de càlcul, base de dades, disseny gràfic).

Eines i aplicacions bàsiques per cercar, baixar, intercanviar i difondre informació.

Introducció al llenguatge HTML. Elaboració de pàgines web.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Distingir les parts operatives d'un equip informàtic i emprar correctament el programari OpenOffice.org.

1.1. Identifica les parts d'un ordinador i és capaç de substituir i muntar peces clau.

1.2. Instal·la i empra programari bàsic.

1.3. Fa servir adequadament equips informàtics i dispositius electrònics.

2. Utilitzar de forma segura sistemes d'intercanvi d'informació.

2.1. Gestiona espais web, plataformes i altres sistemes d'intercanvi d'informació.

2.2. Coneix les mesures de seguretat aplicables a cada situació de risc.

3. Usar un equip informàtic per elaborar i comunicar projectes tècnics.

3.1. Elabora projectes tècnics amb equips informàtics i és capaç de presentar-los i difondre'ls.